

РЕШЕНИЕ

№ 5300

гр. София, 08.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 62 състав,
в публично заседание на 08.06.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Даниела Гунева

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **3765** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с вр. чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД).

Образувано е по жалба на С. В. Н., майка на В. Н. И. с ЕГН [ЕГН], чрез адв. Х. и Д. срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-О/1148 от 30.03.2023 г. на директор на Дирекция "Социално подпомагане" – О.. С тази заповед на директора на Дирекция "Социално подпомагане" – О. е отпусната на С. Н., ЕГН [ЕГН], майка на В. И. ЕГН: [ЕГН] на основание чл. 10, ал.4 от Закона за семейните помощи за деца и чл. 4 от Правилника за прилагане на Закона за семейните помощи за деца /ППЗСПД/, във връзка с чл. 8д от Закона за семейните помощи за деца, еднократна месечна помощ в размер на 930 лева за периода от 01.03.2023 г. до 30.06.2027 г.

С жалбата се иска отмяна на заповедта, по-конкретно в частта за определяне на първоначалната дата за отпускане на помощта, а именно от 01.03.2023г., като са наведени доводи, че същата е неправилна, незаконосъобразна, постановена в нарушение на материалния и процесуалния закон. Сочи се, че е следвало отпусната помощ да бъде със срок от 01.08.2022г., а не от 01.03.2023г., тъй като по този начин, за периода от 01.08.2022г. до 28.02.2023г. жалбоподателката е лишена от право да получи помощта по чл. 8д от ЗСПД. Изтъква, че във връзка с извънредната епидемиологична обстановка и Закона за мерките и действията по време на извънредното положение е предвидено в параграф 20 ал.1, че ЕР на ТЕЛК и НЕЛК,

при които срокът на инвалидност, съответно срокът на годност е изтекъл по време на извънредното положение или на извънредната епидемична обстановка продължават действието си по време на извънредното положение и три месеца след нейната отмяна. От това следва, че ЕР на ТЕЛК със срок до 01.08.2021г. се счита за валидно до отмяна на извънредната обстановка и три месеца след това. Изтъква се, че НЕЛК не е заседавал и няма издавани Решения за преосвидетелстване до 2023г., а жалбоподателката не е била уведомявана по реда на чл. 101б от Закона за здравето. Моли се за отмяна на оспорената заповед и връщане на преписката за ново процедиране.

В съдебно заседание жалбоподателката С. Н. се представлява от адв. Д.. Моли да се уважи жалбата. Претендира разноски.

Ответникът в настоящето производство - Директорът на Дирекция "Социално подпомагане" – О. в съдебно заседание се представлява от юрк. Д.. Оспорва жалбата. Твърди, че е приложима разпоредбата на чл. 24б, ал.6 от ППЗСПД, тъй като закъснението на освидетелстването е по вина на лицето-жалбоподател. Въз основа на това обстоятелство е определена началната дата на отпускане. Моли да се отхвърли жалбата, претендира разноски. Алтернативно прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Административен съд-София град, Трето отделение, 62 състав, като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съобрази доводите на страните и извърши цялостна проверка на оспорения акт във връзка с правомощията си по чл. 168 от АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Детето В. Н. И. [ЕГН], дъщеря на С. В. Н., ЕГН [ЕГН], по повод обжалване на ЕР на ТЕЛК № 1853/27.08.2018г. е била преосвидетелствана с ЕР на НЕЛК № 0214 от 05.11.2018 г. /л.10/. Определена е оценка на работоспособността 95% вид и степен на увреждане с чужда помощ, по причина общо заболяване – тежка умствена изостаналост при синдром на Д.. Определена е дата на инвалидизацията -29.06.2007 г. със срок на инвалидността три години до 01.08.2021г.

С ЕР № 90444 от 22.02.2023г. на В. И. Н. е извършено преосвидетелстване по документи, като оценката на работоспособността е 95% В. с чужда помощ пожизнено. В същото е записано, че закъснението е по причина на лицето, без да са посочени основанията за подобно заключение. Във връзка с установеното увреждане е била отпускана месечна помощ за дете с трайно увреждане по чл. 8д от ЗСПД, видно от приложената заповед на л.17 в размер на 930 лв. от 01.03.2023г. до 30.06.2027г. Видно от ЕР на ТЕЛК № 90444 от 22.02.2023 г., в същото не е посочено кога е подадена молбата за преосвидетелстване, но е записано, че закъснението е по причина на лицето. На 29.03.2023 г. настоящата жалбоподателка е подала заявление-декларация за отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане по чл. 8д от ЗСПД. Към същото са приложени ЕР на ТЕЛК от 05.11.2018 със срок на инвалидизацията до 01.08.2021 г. и ЕР от 22.02.2023г.

По така подаденото заявление е извършен предварителен контрол за

законосъобразност /л.18/, и е издадена оспорената Заповед.

Така установената фактическа обстановка мотивира следните правни изводи:

Оспорената заповед /л.17/ е била връчена на 05.04.2023 г., видно от отбелязването на самата нея. Жалбата срещу нея е депозирана на 13.04.2023 г., видно от поставения вх.№ на съда /л.5/. Предвид изложеното, съдът намира, че жалбата е подадена от активно легитимирано лице, при наличието на правен интерес от търсената защита, срещу годен за обжалване административен акт, в законоустановения срок за обжалване, пред компетентния съд и е процесуално допустима, поради което подлежи на разглеждане.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от Директора на Дирекция "Социално подпомагане" - О., като административен орган, разполагащ с материална и териториална компетентност на основание изричната разпоредба на чл. 10, ал.4 от ЗСПД.

В заповедта липсват фактически и правни основания за издаването ѝ, включително и по отношение на началната дата на отпускане на помощта. От правна страна административният орган се е позовал на чл. 8д от ЗСПД.

Съгласно § 1, т.6 от ДР на ЗСПД "дете с трайно увреждане" е дете/лице до 20-годишна възраст с определени 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност.

В случая няма спор, че жалбоподателката като родител, който отглежда дете с трайни увреждания, има право на месечни помощи по чл. 8д от ЗСПД, предвид представените по делото справка от НБД "Население" и ЕР на НЕЛК, постановено по повод обжалване на ЕР на ТЕЛК, с което отменя експертното решение на ТЕЛК по оценка степен на увреждане и дава ново, съгласно което на детето В. И. се определя 95% вид и степен на увреждане с чужда помощ, за три години, до 01.08.2021 г. Впоследствие е издадено ЕР на ТЕЛК от 22.02.2023г. със същия процент инвалидност и срок пожизнен.

Това право на жалбоподателката е признато и от страна на административния орган, който с обжалваната в настоящото производство заповед е отпуснал месечна помощ по чл. 8д от ЗСПД в размер на 930 лева, но считано от 01.03.2023 г.

Съгласно чл. 8д, ал.7 ЗСПД месечните помощи се отпускат от началото на месеца, през който е подадено заявлението-декларация, до изтичане срока, определен в експертното решение на ТЕЛК/НЕЛК. Ал.8 на същата разпоредба сочи, че месечната помощ по ал.1 се отпуска от 1-во число на месеца, през който е определена датата на инвалидността в експертното решение на ТЕЛК/ НЕЛК, но не повече от една година назад, считано от месеца на подаване на заявлението-декларация, ако то е подадено в тримесечен срок от датата на решението, като размерът на помощта за периода преди подаване на заявлението-декларация е 50% от размера на помощта, определен по реда на ал.3 за съответната година. Същевременно чл. 24б ал.4 ППЗСПД е регламентирано,

че в случаите на преосвидетелстване на дете с трайно увреждане месечните помощи се отпускат от първо число на месеца, през който е отпаднало основанието за отпускането им, но не повече от една година назад, считано от месеца на подаване на заявлението-декларация, при условие че няма промяна във вида и степента на трайното увреждане или в степента на трайно намалената работоспособност, които да водят до отпадане правото, когато заявлението декларация е подадено в тримесечен срок от датата на издаване на новото експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК.

Приложима в случая е именно разпоредбата на чл. 24б ал.4 от ППЗСПД, тъй като проведената медицинска експертиза за преосвидетелстване е свързана именно с вече осъществено изплащане на добавка по чл. 8д ЗСПД, съответно с прекратяване и поради изтичане на срока. Т.е преосвидетелстването на детето не е свързано с първоначално възникване на правото да бъде изплащана такава месечна помощ.

Следва да се отбележи, че между страните в настоящото производство няма спор относно вида на експертизата, че в случая се касае именно за преосвидетелстване, така както е записано и в ЕР на НЕЛК, а не за ново освидетелстване.

В случая основанието за отпускане на месечна помощ е отпаднало на 01.08.2021 г., съобразно ЕР на НЕЛК от 05.11.2018г. г. Както бе посочено по-горе, на 22.02.2023 г. с ЕР на ТЕЛК детето е преосвидетелствано, като му е определена 95 % степен на увреждане пожизнено. Заявлението – декларация за получаване на месечни помощи по чл. 8д от ЗСПД е подадено от майката на 29.03.2023 г., т.е. в тримесечния срок от датата на издаване на експертното решение на ТЕЛК. В случая няма и промяна в степента на трайното увреждане. През периода 01.08.2021г. до издаване на новото ЕР на ТЕЛК от 22.02.2023г. в сила са били разпоредбите на ЗАКОНА за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците и по-специално относимата към случая разпоредба на § 20, съгласно която експертните решения на ТЕЛК и НЕЛК за определяне на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, съответно експертните решения на ЦВМК към В. академия за годност за военна служба и служба в доброволния резерв, при които срокът на инвалидност, съответно срокът на годност е изтекъл по време на извънредното положение или на извънредната епидемична обстановка, продължават действието си по време на извънредното положение, съответно на извънредната епидемична обстановка и три месеца след нейната отмяна- следователно до 30.06.2022г.

При тези факти и с оглед разпоредбата на чл. 24б, ал.4 от ППЗСПД, и отчитайки обстоятелството, че актовете на органите на медицинската експертиза са постановени в производство по преосвидетелстване, и при условията на действие на ЗАКОНА за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, то следва да се приеме, а и по делото липсват данни, закъснението за преосвидетелстване да е било по вина на родителите на малолетното дете В. И.. При това положение и на основание чл. 24б, ал.6 ППЗСПД месечната помощ следва да се предостави по реда на ал.4, а именно от 01.07.2022 г. - една година назад от месеца на подаване на заявлението на 29.03.2023г. /тъй като продължаването на действието на ЕР на НЕЛК е

до 30.06.2022г. по силата на ЗАКОНА за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците/ Същата следва да се предостави и в пълен размер съгласно препращането на чл. 24б, ал.4 от ППЗСПД. Според настоящия състав на съда разпоредбата на чл. 24а, ал.4 от ППЗСПД не е приложима, доколкото е налице специална уредба, уреждаща случая, когато детето е преосвидетелствано, какъвто е настоящия случай. Тази уредба е в чл. 24б, ал.4 и ал.6 от ППЗСПД, и като не е съобразил тези разпоредби, органът е постановил неправилна по отношение на началната дата на отпускане на помощта заповед.

Съдът намира, че в случая е налице несъответствие на заповедта в частта относно определяне на началната дата и с целта на закона. ЗСПД е специален закон, поставящ под особена закрила ненавършилите 20 години деца с трайни увреждания 50% или над 50%. Целта на закона е да бъдат подпомогнати и родителите/осиновителите/, които полагат допълнителни грижи за своите деца с трайни увреждания, именно да се осигурят средства в пари, които подпомагат отглеждането на децата в семейна среда от родителите или от лицата, полагащи грижи за тях. Налице е хипотеза на преосвидетелстване, като с окончателен административен акт - ЕР на ТЕЛК е установено, че състоянието на детето не се е променило, определен е същият процент на намалена работоспособност, при който детето има нужда от подпомагане. Целта на закона не е лишаване на правоимащите от помощта за дълъг период от време, през който тече административната процедура по произнасяне и/или обжалване, а напротив - да не се създават затруднения на родителите, да бъдат улеснени грижите им за дете, което се нуждае от по-специални такива. Специалното отношение и грижа на държавата към децата с трайни увреждания не позволява рестриктивно тълкуване и прилагане на закона.

С оглед изложеното жалбата на С. Н. срещу оспорената Заповедта на директор ДСП - "О." се явява основателна, което обосновава и извода за отмяната ѝ, но само в частта, с която е определена началната дата на отпускане на помощта за дете с трайно увреждане като незаконосъобразна и тъй като естеството на въпроса не позволява решаването му по същество от съда, на основание чл. 173, ал.2 от АПК, преписката следва да се изпрати на административния орган, за ново произнасяне по подаденото в срок заявление-декларация от Н., при спазване дадените с настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона, като на основание чл. 174 от АПК му се определи 7-дневен срок за издаване на акта, считано от влизане в сила на настоящето съдебно решение.

При този изход на делото искането на жалбоподателката за присъждане на направените в производството разноски е основателно и следва да бъде уважено. Такива са направени за платена държавна такса в размер на 10 лева и адвокатски хонорар в размер на 700лв./л.3 и л.29/, и те следва да бъдат присъдени. Неоснователно е възражението на ответника за прекомерност на адвокатския хонорар, доколкото същия се явява в по-нисък размер от посочения в Наредба №1/01.06.2004 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, който за конкретния случай определя размер от 1044 лв.

Воден от горните мотиви и на основание чл. 172, ал.2, чл. 173, ал.2 и чл. 174 от АПК,
Административен съд-София град, Трето отделение, 62 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-О/1148 от 30.03.2023 г г. на директор на Дирекция "Социално подпомагане" – О. в частта ѝ, с която месечната помощ се отпуска от 01.03.2023 г. и вместо това ПОСТАНОВИ:

ВРЪЩА делото като преписка на директора на Дирекция "Социално подпомагане" – О. за постановяване на нова заповед при съобразяване с мотивите на настоящето съдебно решение, в 7-дневен срок от влизането му в сила.

ОСЪЖДА Дирекция "Социално подпомагане" – О. да заплати на С. В. Н. ЕГН: [ЕГН] сумата 710 /седемстотин и десет/ лева като разноски по делото.

Решението може да се оспори с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщението за изготвянето му.

Преписи от решението да се изпратят на страните.

СЪДИЯ: